

ЗАСТОСУВАННЯ КОНСОЛІДАЦІЇ КАПІТАЛУ НАУКОМІСТКИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ.

Нікітіна Т.А.

к.е.н., доцент, доцент кафедри економічної теорії
Національного університету харчових технологій

Вибір доцільної форми консолідації капіталу має важливий вплив на результат, що одержить підприємство від здійснення угоди. Актуальність наукового дослідження пов'язана з визначенням доцільної форми консолідації капіталу наукомісткого підприємства.

Особливістю здійснення консолідації капіталу наукомістким підприємством є те що воно досягає вищих результатів у своїй діяльності через створення інноваційного продукту. Тому основним мотивом щодо здійснення консолідації, для наукомісткого підприємства є одержання синергетичного ефекту.

Враховуючи переваги та недоліки різних форм консолідації капіталу вважаємо, що найбільш доцільною формою консолідації капіталу для наукомістких підприємств є створення стратегічного альянсу. Стратегічний альянс як форма інтеграції різних видів капіталу, об'єднує господарюючі суб'єкти не на основі права власності, а на основі договірних зобов'язань, що обумовлені відповідними угодами про співробітництво в різних галузях.

Віддання переваги, серед інших форм консолідації капіталу, на користь створення стратегічних альянсів обумовлено наступними міркуваннями. У сфері наукомісткого виробництва, стратегічні альянси надають можливість підприємствам – учасникам одержувати конкурентні переваги за рахунок доступу до різноманітних ресурсів партнерів по консолідації (капіталу, технологій, людських ресурсів, нових ринків). Це дозволяє зосередити зусилля на інноваціях та уникнути відставання у технологічному плані, що може виникнути при застосуванні інших, менш гнучких форм консолідації (наприклад, державного концерну).

Основною метою наукомістких підприємств, при створенні стратегічного альянсу, є розширення своїх технологічних та операційних можливостей. Об'єднання у стратегічний альянс, надає можливість за короткий час підвищити продуктивність праці, не витрачаючи власні ресурси. Отже, підприємства – учасники стратегічних альянсів отримують можливість сконцентруватися на інноваціях, що в свою чергу, сприятиме підвищенню їх конкурентноздатності. Окрім цього, стратегічні альянси створюються на договірній основі, а не на основі права власності, і тому підприємства – учасники не втрачають свою стратегічну самостійність і для них пріоритетними є власні інтереси.

Особливістю управління стратегічним альянсом є паритет сторін в управлінні, контролі за діяльністю підприємства та у стратегічному плануванні. Паритет в управлінні, дозволяє кожному з партнерів діставати найбільшу вигоду від спільної діяльності та сприяє розвитку ділового співробітництва.

Якщо, стратегічно передбачається співпраця на довгострокову перспективу, то така форма консолідації капіталу як стратегічний альянс може розглядатися у якості випробної форми, метою якої є визначення певного оптимального співвідношення між стратегічною потребою у взаємозалежності та збереженням автономності партнерів.

Звичайно, стратегічний альянс як форма консолідації капіталу не є досконалою. При здійсненні стратегічного альянсу, особливо у наукомісткій галузі, виникають ризики передачі власних технологій партнеру – конкуренту та їх несанкціоноване використання. Також, до ризиків при здійсненні консолідації капіталу наукомісткими підприємствами, можна віднести наступні:

1. політичні ризики – обумовлені міжнародним характером консолідації капіталу, і можуть виникнути як у вітчизняних так і у іноземних підприємств, з якими відбувається консолідація;

2. ринкові ризики – обумовлені ринковою невизначеністю та можливими відмовами від спільної діяльності підприємств, що беруть участь в консолідації, та ін.;

3. організаційні ризики – обумовлені консолідацією великої кількості підприємств, що беруть участь в проєкті;

4. виробничо-технічні ризики – обумовлені збоями в діяльності і можливими втратами при впровадженні нових технологій.

Отже, для мінімізації ризиків наукомісткого підприємства що виникають при консолідації капіталу пропонуємо наступне. По перше, проводити заходи що до відбору підприємств – учасників консолідації, з врахуванням специфіки країни – базування даного підприємства. По друге, здійснювати детальне прогнозування необхідних витрат та інвестицій що виникнуть при проведенні консолідації. По третє, необхідне прогнозний розрахунок отриманих вигод від здійснення консолідації, в тому числі і песимістичний прогноз.

В залежності від того який економічний ефект бажано досягнути при здійсненні консолідації капіталу у формі стратегічного альянсу, обирається певний вид стратегічного альянсу. Вибір на користь того чи іншого виду стратегічного альянсу, залежить від етапу створення інноваційного продукту.

Література:

1. Костицький В.В. Закон перманентної концентрації капіталу: Економічна історія та українські реалії. [Текст] / В.В.Костицький. – К.: Ін-т законодавчих передбачень і правової експертизи, 2003. – 198 с.